DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

| Deres ref | Vår ref | Dato |
|---|---|---|
| | 20/581-11 | 24. august 2020 |

## Avgjørelse av klage på avslag på søknad uttak av jerv på Fosenhalvøya, Trøndelag fylke

Klima- og miljødepartementet viser til klage 30. juni 2020 fra Fosenregionen interkommunalt politisk råd. Det klages på Miljødirektoratets fellesvedtak av 11. juni 2020 om avslag på søknad om skadefelling av jerv i region 6.

**Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 11. juni 2020 med avslag på søknad om uttak av jerv på Fosen våren 2020. Departementet har i denne saken lagt vekt at det ikke var påvist skader av jerv på Fosen i perioden fra oktober 2016 og frem til beitesesongen 2020. Videre er det lagt vekt på at det ikke forelå noen akutt skadesituasjon våren 2020. Klagen er dermed ikke tatt til følge.**

### Saksgang

Fosenregionen interkommunalt politisk råd søkte 6. mai 2020 om skadefelling av jerv på Fosen våren 2020 i regi av Statens naturoppsyn. Miljødirektoratet avslo 11. juni 2020 søknader om skadefelling av jerv i deler av region 6 våren 2020, blant annet søknad om uttak av jerv på Fosen.Fosenregionen interkommunalt politisk råd påklaget 30. juni 2020 vedtak om avslag.Miljødirektoratet fant ikke grunn til å endre sitt vedtak, og oversendte 7. juli 2020 klagen til endelig avgjørelse i Klima- og miljødepartementet.

### Klagers anførsler

Fosenregionen interkommunalt politisk råd, heretter omtalt som klager, anfører at Miljødirektoratets vedtak om avslag på uttak av jerv er i strid med politiske og forvaltningsmessige føringer. Det pekes på at rovviltforliket slår fast at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotesial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvings-områder for tamrein. Klager peker i denne sammenheng på at hele Fosenregionen har status som beiteprioritert område og ligger langt utenfor forvaltningsområde for jerv.


| Postadresse | Kontoradresse | Telefon* | Avdeling | Saksbehandler |
|---|---|---|---|---|
| Postboks 8013 Dep | Kongens gate 20 | 22 24 90 90 | | Harald Askilsrud |
| 0030 Oslo | | Org.nr. | | 22 24 60 38 |
| postmottak@kld.dep.no | www.kld.dep.no | 972 417 882 | | |

Klager viser videre til at det vinteren 2019 ble dokumentert en jerv på Fosen, og at det ble det besluttet ekstraordinær skadefelling av Miljødirektoratet. Det var da ikke påvist skade på rein eller sau på Fosen som skyldtes jerv i perioden fra 1. januar 2018 og frem til mars 2019, men skadepotensialet for tamrein og sau ble likevel gitt en avgjørende vekt i vurderinger ved vedtak om skadefelling. Vinteren 2020 spores det ifølge klager opptil tre forskjellige jerv på Fosen, og klager stiller med det spørsmål ved at et skadepotensial tre ganger så stort som året før ikke godt nok bevis for et ekstraordinært uttak i 2020.

**Miljødirektoratets vurdering**

I sitt avslag på søknad om skadefelling av jerv av 11. juni 2020 skriver Miljødirektoratet blant annet:

> "*Miljødirektoratet har vurdert innspill, anmodninger og søknader om uttak sett i sammenheng med fortløpende informasjon og kunnskap om bestand av jerv som er samlet inn gjennom overvåkingsperioden for jerv. Våre vurderinger er gjort med bakgrunn i forvaltningsområdet for jerv, beiteprioriterte områder, kunnskap om skadehistorikk, skadepotensiale, anbefalinger fra rovviltnemnda, kunnskap om bestanden, samt vær og andre begrensninger for iverksetting av uttak.*
>
> *Skadehistorikk og skadepotensiale for sau og tamrein er gitt avgjørende vekt i vurderingen av søknadene som i dette tilfellet har fått avslag. Den geografisk differensierte forvaltningen av jerv nedfelt i forvaltningsplanen for region 6, bestandssituasjonen for jerv, og nemnda sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt i vår vurdering.*
>
> *Direktoratet har forståelse for at søkerne er bekymret for faren for tap av sau og tamrein til jerv i kommende beitesesong. Vi vurderer imidlertid at skadepotensialet og hensynet til bestandssituasjonen for regionen som helhet ikke tilsier at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk.*"

I sitt oversendelsesbrev til Klima- og miljødepartementet 7. juli 2020 skriver Miljødirektoratet videre blant annet:

> "*Fram til 11. juni er det påvist jerv på Fosen ved flere anledninger i år, og i noen tilfeller er det påvist 2 jerver som går i lag. Det er ikke lagt inn resultater fra DNA-analyser på biologisk materiale fra jerv fra Fosen i Rovbase for samme periode.*
>
> *Terskelen for skadefelling skal ligge lavere i beiteprioriterte områder enn i forvaltningsområder for rovdyr. Det er likevel ikke slik at det ikke skal forekomme jerv utenfor forvaltningsområdene. Skadefelling forutsetter at det er skade forårsaket av den aktuelle arten i området, eller et tilstrekkelig potensiale for skade over et visst omfang. Det er ikke påvist jerveskade på sau eller tamrein på Fosen siden oktober 2016.*"

**Klima- og miljødepartementets vurdering**

Saken er behandlet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3. Departementet har, i henhold til

naturmangfoldloven § 7, lagt prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. I region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) er det et mål om ti årlige ungekull av jerv.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i naturmangfoldloven § 8 dermed er oppfylt. I denne saken foreligger det etter departementets syn tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får mindre betydning

Departementet skal i denne saken ta stilling til om man skal tillate uttak av vilt for å avverge skade på husdyr, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b:

> "*Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (…)*
> *b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (…).*"

Naturmangfoldloven krever etter departementets vurdering at skadepotensialet er av et visst omfang og alvorlighetsgrad for at felling skal kunne tillates, jf. også uttalelse fra Justisdepartementets lovavdeling 15. desember 2016 der de skriver "…må det etter vår mening legges til grunn at loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje".[1] Bestemmelsen er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. naturmangfoldlovens forarbeider (Ot.prp. nr.52 (2008-2009)). Bestemmelsen må derfor tolkes på bakgrunn av konvensjonsbestemmelsens innhold. Også det generelle prinsippet om at norsk rett forutsettes å være i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser, tilsier en slik fortolkning. Artikkel 9 nr. 1 åpner for felling av vilt for å avverge "alvorlig skade" på blant annet husdyr og tamrein, så fremt visse vilkår er tilfredsstilt. Ordet "alvorlig" innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad. Også konvensjonens verneformål trekker i retning av at det må være tale om fare for kvalifisert skade.
Det har, som Miljødirektoratet viser til i sitt oversendelsesbrev 7. juli 2020, ikke vært påvist skade på sau eller tamrein på Fosen siden oktober 2016. Per 12. august 2020 er det ifølge Rovbase påvist én sau skadet av jerv på Fosen, registrert 5. august 2020.

Videre vises det til at Miljødirektoratet i sitt vedtak 11. juni 2020 har vurdert uttak sett i sammenheng med fortløpende informasjon og kunnskap om bestand av jerv som er samlet inn gjennom overvåkingsperioden for jerv. Miljødirektoratets vurdering var at

[1] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-18---lisensfelling-av-ulv/id2526171/

skadepotensialet og hensynet til bestandssituasjonen for regionen som helhet ikke tilsier at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk.

Selv om det er en lav terskel for uttak i beiteprioritert område, skal det etter Klima- og miljødepartementets vurdering normalt være en akutt skadesituasjon, en betydelig skadehistorikk fra foregående beitesesong eller et potensiale for fremtidig skade av et visst omfang for å tillate skadefelling. Den ene sauen som er påvist skadet av jerv på Fosen 5. august 2020 har ikke fått særlig betydning i departementets vurdering i denne saken, blant annet på grunn av den lange perioden mellom søknad om uttak til påvist skade.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 10, foreligger det statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap som medfører at vi har betydelig kunnskap om den samlede belastningen artene utsettes for.

Departementet viser også til naturmangfoldloven § 14 første og annet ledd om avveining mot andre viktige samfunnsinteresser. Hensynet om å unngå eller begrense skade på husdyr og tamrein er tillagt vekt i saken.

Departementet finner på bakgrunn av ovennevnte at skadevilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b ikke er oppfylt i dette tilfellet.

Da vilkåret om skade ikke er oppfylt, har ikke departementet vurdert nærmere vilkårene om at felling ikke skal true bestandens overlevelse og om det foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn felling, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd.

**Departementets konklusjon**
Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 11. juni 2020 med avslag på søknad om uttak av jerv på Fosen våren 2020. Departementet har i denne saken lagt vekt at det ikke var påvist skader av jerv på Fosen i perioden fra oktober 2016 og frem til beitesesongen 2020. Videre er det lagt vekt på at det ikke forelå noen akutt skadesituasjon våren 2020. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Harald Askilsrud
Seniorrådgiver

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

Adresseliste

| | | | |
|---|---|---|---|
| Fosenregionen | | | |
| Miljødirektoratet | Postboks 5672 Torgarden | 7485 | TRONDHEIM |